

A Fővárosi Ítéltábla a Bolevác és Vörös Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Vörös Veronika ügyvéd) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű és II.rendű felperes neve (II.rendű felperes címe) II. rendű felpereseknek a Balsai Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. ifj. Balsai István ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen sajtóhelyreigazítás iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. június 15. napján kelt 70.P.22.514/2016/6. számú ítéletével szemben az alperes részéről 7. sorszámmal előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését megváltoztatja és a felperes keresetét teljes egészében elutasítja.

Egyetemlegesen kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes által szerkesztett internetes sajtóterméket kiadó ...-nek (címe) 45.000 (negyvenötezer) forint + áfa együttes első- és másodfokú perköltséget, valamint a ... Államnak külön felhívásra 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy az ítélet kézhezvételétől számított 5 napon belül, mindaddig, amíg a cikk elérhető, de legalább 30 napra, az általa szerkesztett ... internetes sajtótermékben ...-én megjelent „...” című cikk címe alatt tegye közzé a következő közleményt: „Helyreigazítás: A ...-én megjelent „...” című cikkünkben valótlanul állítottuk, hogy a I.rendű felperes neve ... alá beszervezte a ..., továbbá valótlanul állítottuk, hogy a I.rendű felperes neve belekeverte a Nemzetbiztonsági Hivatalt az ... - botrányba.”

Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét ezt meghaladóan elutasította. Kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes által szerkesztett internetes sajtóterméket kiadó ... részére egyetemlegesen 28.217 forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság idézte a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvényt (Smtv.) 12. § (1) bekezdést, a Pp. 343. § (1) bekezdését, és a PK 12. számú állásfoglalást. Megállapította, hogy a kifogásolt cikk összességében az Alkotmányvédelmi Hivatal által a honlapján közzétett, az I. rendű felperes által készített tanulmányok, azon belül kiemelten az I. rendű felperes által az NBH részére készített kommunikációs terv tartalmát ismerteti oly módon,

hogy a tanulmányokkal kapcsolatban ironikus hangvétellő értékítéletet is megfogalmaz. A cikk kiemelt bevezető részében is szerepel, hogy a cikk tartalmát a nyilvánosságra hozott dokumentumokból mazsolázva készítették, majd a cikk szövege a későbbiekben is több alkalommal utal arra, hogy a tanulmányok tartalma alapján készült a beszámoló.

Megállapította, hogy a felperesek által elsőként, illetve hatodikként kifogásolt 2 kijelentés tartalmában összefügg. Eszerint az alperes azt állította, hogy „...” illetve a felperesek azt kifogásolták, hogy a cikkben az szerepel, hogy az I. és II. rendű felperes „... rendező, és ... színész nevével visszaélve, tudtuk nélkül, őket felhasználva jutottak anyagi előnyhöz. A csatolt kommunikációs tervből megállapítható, hogy az I. rendű felperes valóban azt tanácsolta a Nemzetbiztonsági Hivatalnak, hogy imázsfilmet készítsenek, amelyhez több rendező, illetve narrátor személyére is javaslatot tettek. Ezek között szerepel rendezőként ..., és narrátorként A kommunikációs terv, illetve a javaslat című dokumentumban is szerepel egy, a film megjelenése esetére elkészített sajtóközlemény tervezet, amelyben a javasolt rendezők, illetve narrátorok közül, az I. rendű felperest ..., és ... szerepeltetik.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a cikk címének azon kijelentése, hogy az I. és II. rendű felperes előre megírta a tudósítást, a valóságnak megfelel, miután a sajtóközlemény-tervezetet az I. rendű felperes az anyag szerint valóban elkészítette. Az, hogy az előtte megírt tudósítás kifejezéssel ezen sajtóközlemény-tervezetre utal a cikk, a kiemelt bevezető részből teljesen egyértelmű. Az pedig, hogy a sajtóközlemény-tervezetet a cikk tudósításnak, illetve sajtónyilatkozatnak nevezi, nem valótlan állítás. Az elsőfokú bíróság az átlagolvasó szempontjából vizsgálta a cikk adott kijelentéseit, megállapítva, hogy a PR terminológiában járatlan átlagolvasó számára a sajtóközlemény, sajtónyilatkozat és a tudósítás kifejezések szinonimák. Az újságíró a cikk végén tér vissza a tervezett imázsfilmre, ahol ismételten szerepelnek a lényegében azonos tartalmú kijelentések. Összességében a cikknek mind a kiemelt bevezető része, mind az imázsfilmmel foglalkozó utolsó bekezdése teljesen egyértelművé teszi az olvasó számára, hogy az imázsfilm és az ezzel kapcsolatos sajtóközlemény is csak tervezetként jelent meg az anyagokban, ez pedig a valóságnak megfelel. Azt pedig, hogy ezen sajtóközlemény-tervezet öntömjénező-e vagy sem, egyértelműen értékítéletnek, véleménynyilvánításnak minősül.

Utalt az elsőfokú bíróság Magyarország Alaptörvényének IX. cikkére, valamint az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB határozatában írtakra, amivel összhangban a Kúria PK 12. számú állásfoglalása kifejti, hogy nem adhat alapot helyreigazításra a személyiségi érdekek esetleges sérelme, ha nem tényállítás útján valósul meg. Ebből következően véleménynyilvánítás önmagában nem lehet sajtó-helyreigazítási igény alapja, a véleménynyilvánítás szabadsága a véleményt, annak igazság- és értéktartalmától függetlenül védi. Az Smtv. 12. §-a és a PK 12. számú állásfoglalás alapján véleménynyilvánítás kapcsán sajtó-helyreigazításnak semmilyen körülmények között nincs helye még akkor sem, ha a vélemény kifejezés módjában túlzó módon sértő, bántó, megalázó vagy nyilvánvalóan megalapozatlan.

A felperesek által megjelölt helyreigazítási közleményben hatodikként sérelmezett állítás az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a szövegben akként nem található meg ahogy a helyreigazító közleményben szerepel, a felperesek abban azt írják, hogy az alperes cikke szerint a felperesek ... rendező és ... nevével visszaélve jutottak anyagi előnyhöz, ugyanakkor a cikkben visszaélésre való utalás nincs, hanem azt a való tényt közli az írás, hogy az imázsfilmre vonatkozó sajtóközlemény-tervezete ... és ... nevével akként készítette el az I. rendű felperes, hogy a tervezett filmről a leendő rendezőnek, illetve narrátornak még nem szóltak. Ez pedig a valóságnak megfelel. A cikk azon állítása, hogy a felperesek ... és ... nevében kerestek újabb milliőkat, az elsőfokú bíróság megállapítása szerint nem jogsértő, az, hogy az I. rendű felperes az NBH-val való szerződés alapján milliőkat keresett, valós tényállítás, ezt az I. rendű felperes maga sem vitatja. Az a kijelentés pedig, hogy „nevükben keresett újabb milliőkat”, a cikk utolsó bekezdésének teljes kontextusában nem visszaélést jelent, hanem pusztán annak a valós ténynek a rögzítését, mely szerint a megbízás során,

amelyért az I. rendű felperes milliókat kapott, felhasználták olyan személyek nevét is, akik erről akkor nem bírtak tudomással. Így az elsőfokú bíróság a helyreigazítási kérelem 1. és 6. pontja kapcsán a keresetet elutasította.

A másodikként sérelmezett állítás szerint az I. rendű felperes külföldi és belföldi felderítést végzett. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a cikk ezzel kapcsolatos kijelentése az első bekezdésben található és a teljes kontextus szerint az író felveti azt a kérdést, hogy egy titkosszolgálat miért egy magáncéggal, azaz I. rendű felperessel végezteti a belföldi és külföldi felderítést, merthogy az általa készített tanulmányok elsöprő többsége radikális politikai csoportok figyeléséről, sajtófigyelésről, migráció-figyelésről és a 2006-os zavargásokat követő nemzeti ünnepek biztonsági kockázatairól szól. Nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felderítés kifejezést pontosan hogyan definiálja a nemzetbiztonsági szolgálatról szóló törvény, miután azt kellett figyelembe venni, hogy ezen kijelentést az átlagolvasó a cikk teljes kontextusára is tekintettel hogyan értékelheti. A cikk ezen bekezdése és teljes tartalma alapján pedig azt állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a valóságnak megfelelően arról számolt be, hogy az I. rendű felperes a Nemzetbiztonsági Hivatal megrendelésére számos tanulmányt készített, amelyek radikális politikai csoportok sajtómegjelenéseiről, a nemzeti ünnepek várható fogadtatásáról, a romák helyzetének elemzéséről, sajtófigyelésről szóltak. Ennél kiterjedtebb, kifejezetten titkosszolgálati tevékenységnek minősülő tevékenység végzését az alperes sem állítja a cikkben, egyértelmű, hogy az I. rendű felperes fenti tevékenységét minősíti belföldi és külföldi felderítésnek. Mivel ezen adatok elemzése olyan tevékenység, melyet a titkosszolgálat saját maga is végezhetett volna, a szavak általános jelentése szerint nem valótlán vagy félrevezető ezen tevékenységet felderítésnek minősíteni, különösen úgy nem, hogy a kifogásolt részt követő mondat egyértelműen megmagyarázza, hogy milyen tevékenységet végzett az I. rendű felperes.

A harmadikként és negyedikként sérelmezett kijelentések vonatkozásában az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy ezek is összefüggnek egymással. A „...” alcímű részben egy mondatban szerepelnek. Eszerint „A Nemzetbiztonsági Hivatal imázsának helyreállításán ugyanaz a ... törte magát, amely a ... alá való beszerzése során a párttal együtt keverte bele az NBH-t az ... botrányba”. Kiemelte az elsőfokú bíróság, hogy bár az ... ügyel kapcsolatos kijelentés után két link is mutat az ...-vel, illetve az ...-el foglalkozó más alperesi cikkekre, azonban ezek tartalmát a per elbírálása során nem lehet figyelembe venni, hanem azt kell vizsgálni, hogy a kifogásolt cikkben írtak önmagukban a valóságnak megfelelően tájékoztatják-e az olvasókat. Hivatkozott a 13/20014. (IV.18.) AB határozatra, és a BDT.2012. 2653. számú döntésre, és arra, hogy abban a körben, hogy a kifogásolt állítások tényállításnak, vagy véleménynyilvánításnak minősülnek-e, a bizonyíthatósági tesztet alkalmazta. Ennek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a két kifogásolt állítás nem véleménynyilvánításnak, hanem tényállításnak minősül. Az alperes azt állította, hogy az I. rendű felperes a ... alá való beszerzése során keverte bele az NBH-t az ... botrányba. Ebből az következik, hogy a cikkben tényállításként jelenik meg az, hogy az I. rendű felperes részt vett a ... alá való beszerzésében, azaz a ... a politikai bal oldalhoz való közelítésében, illetve, hogy része volt abban is, hogy a Nemzetbiztonsági Hivatal belekeveredett az ... botrányba. Bár az alperes arra hivatkozott, hogy ezen kijelentéseket az I. és II. rendű felperes politikai tanácsadói tevékenységből levont következtetéseként, a politikai tanácsadói tevékenység értékeléseként tette közzé, azonban ez a cikkből egyáltalán nem derül ki. A cikkben ezen mondat akként szerepel, hogy a cikk egyéb tartalmához semmilyen módon nem kapcsolódik, semmilyen előzménye nincs, és a kifogásolt részekén kívül az I. rendű és II. rendű felperes ... felé végzett politikai tanácsadói tevékenységéről, annak tényén kívül semmilyen információt nem tartalmaz. Ezen információk hiánya vezetett arra, hogy az elsőfokú bíróság akként értékelte, hogy a cikkben minden előzmény nélkül szereplő sommás kijelentéseket, az adott cikk kontextusában tényállításnak kell tekinteni. A cikk

megszövegezésében semmi nem utal arra, hogy ezek valamilyen tényekből levont következtetésként jelennének meg, hanem a cikkben foglalt valóban az I. és II. rendű felperes tevékenységnek értékelésére is utaló stiláris elemekkel tarkított mondat magánban rejtje a fent kifejtett tényállításokat, vagyis az I. és II. rendű felperes politikai tanácsadóként végzett tevékenységnek leírását is. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint önmagában az a tény, hogy valamely állításhoz következtetés útján jutott el a sajtó, nem minősíti automatikusan véleménynek az adott állítást, miután a következtetésként megfogalmazott állítás kapcsán is vizsgálni kell a bizonyíthatósági teszttel azt, hogy a következtetés tényállításnak, vagy véleménynyilvánításnak minősül. Amennyiben a bíróság azt állapítja meg, hogy a következtetésként megjelölt közlés tényállítás, az sajtó-helyreigazítás tárgya lehet. Ugyanakkor amennyiben egy adott tényállítás a cikk kontextusa szerint következtetésként jelenik meg, akkor ezen következtetésként megjelölt tényállítás valóságát nem kell közvetlenül bizonyítani a sajtószervnek ahhoz, hogy a helyreigazítási kötelezettség alól mentesüljön, hanem összhangban az Alkotmánybíróság 7/2014. (III.07.) és 13/2014. (IV.18.) AB határozataiban kifejtett elvekkel azt kell bizonyítani, hogy az adott tény állítása, azaz a következtetés levonása során jóhiszemű volt. Ez egy következtetésként megjelenő tényállítás esetén az elsőfokú bíróság álláspontja szerint 2 konjunktív feltétel megléte esetén valósulhat meg, egyrészt az újságcikk tartalmazza azokat az egyéb tényeket, amelyekre a cikkben írt következtetését alapozza, illetve azok a tények, amelyek a következtetés alapjául szolgálnak valósak, és valamilyen logikai következtetés eredményeképpen el lehet jutni ezekből a következtetésként megjelölt tényállításig. Ha ezen követelményeknek egy adott cikk megfelel, akkor a következtetésként megfogalmazott tényállítás kapcsán sincs helye helyreigazítás közzétételének. Ugyanakkor azt állapította meg, hogy a perbeli cikk a két konjunktív feltételből az elsőnek semmiképpen nem felel meg. Bár az alperes az ellenkérelmében hivatkozott arra, hogy a két kifogásolt állítását azon tényre alapította, hogy az I. rendű felperes egyszerre volt ... az ...-nek, illetve a Nemzetbiztonsági Hivatalnak, azonban az nem derül ki a cikkből, hogy az ... vagy a felperesek mely tevékenységére, nyilatkozatára alapítva állapította meg azt az alperes, hogy az I. rendű felperes tevékenységének eredményeképpen keveredett bele az NBH az ... botrányba, illetve tolódott balra a Miután pedig emiatt a jóhiszeműség követelményének a cikk nem felel meg, az alperes következtetésként, értékelésként megjelölt, azonban burkoltan tényállítást is tartalmazó állításai kapcsán helyreigazításra köteles.

Az ötödikként sérelmezett állítás vonatkozásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy „az I. rendű felperes azt javasolta, hogy az NBH titkos ügynököket küldjön a sajtóba” kifogásolt kitétel a cikk utolsó alcíme. Az alcím alatti első bekezdésben az alperes beszámol arról, hogy az I. rendű felperes a CIA mintájára javasolta bemutatni az NBH bűncselekmény-felderítő gyakorlatát, majd erre a történetre is ráfeszíteni egy markáns sajtómegjelenést. A csatolt kommunikációs terv és javaslat alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy ezen állítás a valóságnak megfelel, miután az I. rendű felperes valóban javasolta mind az imázsfilm, mind egyéb témák kapcsán, hogy a Nemzetbiztonsági Hivatal bizonyos alkalmazottai a sajtóban jelenjenek meg, adjanak interjúkat, így népszerűsítve a hivatal munkáját. Az alcímbe figyelemfelhívó jelleggel ironikusan az alperes ezt akként interpretálta, hogy az I. rendű felperest titkos ügynököket kíván küldeni a sajtóba. Ezen fogalmazásmód nem teszi valótlanná az állítást lévén, hogy az utána írt magyarázatból egyértelműen kiderül, hogy a kifogásolt kijelentéssel a Nemzetbiztonsági Hivatal alkalmazottainak sajtómegjelenésére utalt az alperes. Miután a Nemzetbiztonsági Hivatal titkosszolgálati tevékenységet is végez, ezért nem félrevezető, ha a hétköznapi nyelven írott újságcikkben az alkalmazottait titkos ügynököknek nevezik. Erre tekintettel e vonatkozásban a keresetet elutasította.

A pernyertesség-pervesztesség arányát 1/3-ad 2/3-ad arányban állapította meg az alperes javára az elsőfokú bíróság, a felperes jogi képviselőjének munkadíját 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján határozta meg.

Az ítélettel szemben az alperes élt fellebbezéssel, melyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének teljes egészében való elutasítását kérte. Álláspontja szerint a Fővárosi Törvényszék elsőfokú ítélete megalapozatlan, a fellebbezéssel érintett körben ugyanis az elsőfokú bíróság nem a 12. számú állásfoglalásnak megfelelően értékelte a kifogásolt cikkrészletet. Álláspontja szerint helytelen volt a Fővárosi Törvényszék érvelésének a kiindulópontja azzal kapcsolatban, hogy a sajtószerv mentesül a helyreigazítási kötelezettség alól, amennyiben bizonyítja, hogy az adott tény állítása során jóhiszemű volt. A jóhiszeműség megállapításához pedig az szükséges, hogy az újságcikk tartalmazza a tényeket, amelyekben a sérelmezett tényállítás alapszik, azok a tények valóságosak legyenek, és azoktól valamilyen logikai következtetéssel el lehessen jutni a sérelmezett tényállításhoz. Ennek azonban a sérelmezett kijelentések nem felelnek meg. Előadta, hogy a cikkrészlet akként szól „Apró szépséghiba, hogy az NBH imázsának helyreállításán ugyanaz a ... törte magát, amely a ... alá való beszerzése során a párttal együtt keverte bele az NBH-t az ... botrányba. (Az ... ügy az ... és a titkos szolgálat kapcsolatáról itt találja korábbi tényfeltáró riportunkat, a ... és ... elleni jogerős elmarasztaló ítéletről pedig itt olvashat)

Az elsőfokú ítélet indokolása tartalmazza ugyan, hogy a sérelmezett kijelentés után két link is mutat az ...-vel, illetve az ...-el foglalkozó más alperesi cikkekre, azonban álláspontja szerint helytelen az ennek kapcsán levont jogi következtetés, miszerint azokat a per elbírálása során nem lehet figyelembe venni. Álláspontja szerint a sérelmezett cikkben, ráadásul a kifogásolt kijelentések után, azok magyarázatául elhelyezett linkek, az azokról elérhető cikkek tartalmával együtt részévé válnak a sérelmezett cikknek, ezt az álláspontot támasztja alá a Kúria legújabb gyakorlata is. E körben hivatkozott a Kúria Pfv. IV. 20.011/2015/3., Pfv. II. 930/2011/7., és Pfv. IV. 21.968/2012/6. számú ítéleteire. Előadta, hogy ezen Kúriai ítéletek személyiségi jogsértés vonatkozásában állapították meg, hogy a linkek az internetes íráshoz csatolva, annak mellékleteként annak részévé válnak, azonban figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság jelenleg hatályban lévő PK 12. számú állásfoglalás I. pontjára, mely szerint a sajtó-helyreigazítás intézménye a személyiségvédelem sajátos eszköze, a személyiségvédelem során kialakul bírósági gyakorlat egyes elemeit nyilvánvalóan a továbbiakban is alkalmazni kell a sajtó-helyreigazítás igények elbírálása során. Márpedig amennyiben a sajtót polgári jogi felelősség terheli a további kattintással megnyíló és olvasható tartalomért, akkor ezt a tartalmat a bíróságnak az alapcikk közlésének a vizsgálata során is figyelembe kell vennie.

Álláspontja szerint tévesen állapította meg a Fővárosi Törvényszék azt is, hogy a helyreigazítással érintet kijelentések tényállítások. E közlések valóságtartalma ugyanis nem bizonyítható, a sérelmezett kijelentések az objektív bizonyíthatóság tesztjén nem mennek át, így azok véleménynyilvánításnak minősülnek. Egy pártnak a politikai erőterben való mozgása, és az e párt mögött álló politikai tanácsadó ebben betöltött szerepére vonatkozó következtetés ugyanis olyan értékítélet, amelyet nem lehet bizonyítani, és ezen következtetések önmagukban is politikai vita tárgyát képezik. Politikai vita keretében elhangzott kijelentések pedig tipikusan politikai véleménynyilvánításnak, értékelésnek minősülnek. E körben hivatkozott a PK 12. számú állásfoglalás III. pontjára. Előadása szerint pedig erre tekintettel az alperes jóhiszeműségét nem is kell vizsgálni. Utalt mégis arra, hogy a sérelmezett cikk részeit képezik az abban található linkek, és az azok alapján elérhető cikkek. A sérelmezett cikk kifejezett utalást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy milyen egyéb információk, tények, adatok alapján vonta le a cikk írója a sérelmezett következtetéseket. A sérelmezett cikkhez hasonló típusú cikkekben nincs lehetőség arra, hogy minden összefüggést feltárjanak bennük. Erre szolgálnak a cikkben elhelyezett linkek. Az ilyen tényfeltáró cikkek adott témákat folyamatukban vizsgálnak, új információk esetén folytatják, nem pedig előlről kezdik az adott téma feldolgozását. Ilyen módon téves az elsőfokú ítélet azon megállapítása, hogy semmi nem utal arra, hogy ezek valamilyen tényekből levont következtetések lennének.

Előadása szerint ezen túl a véleménynyilvánítás, és így a szabad tudósítás oltalmát élvezzi az, hogy a

cikk szerzője milyen más ügyekkel hozza összefüggésbe a cikkében feldolgozott ügyet. A cikk szerzőjének szabadságában áll az, hogy cikkében milyen logika alapján, milyen témákat fűz bele. A sérelmezett cikk az Alkotmányvédelmi Hivatal által, honlapján ...-én közzétett a Nemzetbiztonsági Hivatal és a felperes között létrejött megbízási szerződéseket, és az azok alapján elkészült felperesi tanulmányokat és az ehhez kapcsolódó egyéb iratokat véleményezte. A felperesi cég számos tanulmányt készített arról, hogy hogyan lehetne az NBH imázsát helyreállítani, felépíteni. A felperesi tanulmányok kiemelten foglalkoztak azzal, hogy az NBH-nak miként kéne az ... botrányt kezelnie, tekintettel arra, hogy az NBH újabb társadalmi bizalomvesztést szenvedett el az ... botrányban betöltött szerepe okán. A sérelmezett kijelentések a cikk szerzőjének azon véleményét fogalmazták meg, miszerint kizárt, hogy az ... botrányt kirobbantó ..., az ... volt pártelnöke ..., I. és II. rendű felperes ne vállalt volna szerepet a botrány kirobbantásában, előidézve ezzel az NBH lejáratását. A cikk szerzője ironikusnak találta, és próbálta felhívni a közvélemény figyelmét arra, hogy a felperesi cég annak az NBH-nak adott tanácsot imázsa helyreállításával kapcsolatban, amelyet egy harmadik személynek adott tanácsával - nevezetesen ... használja fel az NBH által készített hanganyagot - lejáratott.

Megalapozatlannak találta az elsőfokú ítéletet azért is, mert bár az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a sérelmezett kijelentések tényállítások, illetve azt, hogy azok állítása kapcsán az alperes jóhiszemősége nem állapítható meg, azonban az eljárás során nem vizsgálta az állítás valóságát. A valóság bizonyítására történő utalást ugyanis az elsőfokú ítélet nem tartalmaz.

Álláspontja szerint ellentmondás van az ítélet rendelkező része és indokolása között is, a rendelkező rész ugyanis csak az egyik sérelmezett állítással kapcsolatban rendeli el a helyreigazítást, annak ellenére, hogy az indokolás mindkét sérelmezett kijelentés kapcsán indokoltnak ítélte ezt.

A felperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

Az alperesi fellebbezés az alábbiak szerint megalapozott.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján csak a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálhatta felül.

A Fővárosi Ítéltábla megállapítása szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, azonban - a fellebbezéssel érintett körben - az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és a határozatának indokolásában kifejtett jogi állásponttal nem értett egyet, ezért az elsőfokú bíróság határozatát a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta.

A fellebbezés tárgyát a perbeli cikk azon közlése képezte, mely szerint „az NBH imázsának helyreállításán ugyanaz a ... törte magát, amely a alá való beszerzése során a párttal együtt keverte bele az NBH-t az ... botrányba.”

A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (1) bekezdés szerint, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek, vagy vele kapcsolatban való tény hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállítása valótlan, illetőleg megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.

A PK 12. számú állásfoglalás II. pontja szerint a kifogásolt közléseket a maguk egészében kell vizsgálni, a kifejezéseket nem formális, hanem valóságos megjelenésük szerint kell megítélni. A közlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra.

A III. pont szerint véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, társadalmi, politikai, tudományos és művészeti vita önmagában nem lehet a jogsértés megállapításának alapja.

Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy annak megítélésénél, hogy a felperesek helyreigazítás iránti kérelemmel élhetnek-e, elsőként abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a sérelmezett közlés tényállítást tartalmaz, avagy a közlés a nyilatkozó értékítéletét, következtetéseit, véleményét közvetíti. Ennek megítélése pedig a „bizonyíthatósági teszt” alkalmazásával valósulhat meg.

Az Alkotmánybíróság 13/2014. (IV. 18.) AB határozatában rögzítette azokat a szempontokat, melyek irányadók a közéleti viták során elhangzó és a közügyeket érintő tényállítások és értékítéletek megkülönböztetéséhez. E szerint a nyilvános közlés megítélése során elsőként arról szükséges dönteni, hogy az adott közlés a közügyekben való megszólalást, közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, vagyis a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben. Ennek megítéléséhez pedig elsődlegesen a közlés megjelenésének módját, körülményeit és a vélemény tárgyát, kontextusát szükséges figyelembe venni. Így a közlést érintően vizsgálni kell a médium típusát, a közlés apropóját adó eseményt, illetve az arra érkező reakciókat és az adott közlésnek ebben a folyamatban játszott szerepét. További szempontként szükséges értékelni a kijelentés tartalmát, stílusát, illetve a közlés aktualitását, valamint célját. Amennyiben e körülmények értékelésével az állapítható meg, hogy a közlés a közügyek szabad vitatását érinti, úgy a közlés automatikusan a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalmat élvezi. Az ilyen közlés ugyanis a közhatalom és a közhatalmat gyakorlók ellenőrzésének, ellenőrizhetőségének egyik legfőbb garanciája.

Ezt követően hasonló szempontok alapján abban szükséges dönteni, hogy a közlés értékítéletnek vagy tényállításnak tekinthető-e. A véleményszabadság gyakorlásának határai ugyanis a közügyeket érintő kérdésekben aszerint különböznek, hogy az adott közlés értékítéletnek, avagy tényállításnak minősül-e. A közügyeket érintő értékítéletek közös sajátossága, hogy igazságtartalmuk nem ellenőrizhető és nem igazolható. A közhatalom, illetve a közhatalmat gyakorlók ellenőrzése és a közvélemény tájékoztatása, figyelmének felhívása érdekében pedig bizonyos fokú túlzást, provokációt is magukban foglalhatnak. A véleménynyilvánítás szabadsága ugyanakkor nem védi az öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső közléseket, amelyek célja a pusztá megalázás, illetve a bántó vagy sértő kifejezések használata, vagy más jogsérelem okozása.

Az értékítéletekkel szemben a tényállítások mindig olyan konkrétumokat tartalmaznak, amelyek valósága bizonyítás útján igazolható, ellenőrizhető. Így a közügyeket érintő véleménynyilvánítás szabadsága a valónak bizonyult tények tekintetében korlátlanul, míg a hamis tény állításával vagy híresztelésével szemben már csak akkor véd, ha a híresztelő nem tudott a hamisságról és a foglalkozása által megkívánt körültekintést sem mulasztotta el.

A másodfokú bíróság mindezek alapján elsőként azt vizsgálta, hogy a sérelmezett írás, illetve annak sérelmezett közlése a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben

Ennek keretében vizsgálta a közlés megjelenésének módját, körülményeit, a közlés tárgyát, kontextusát.

A perbeli cikk az I. rendű felperes által 2006 és 2010 között végzett munkájával kapcsolatban az Alkotmányvédelmi Hivatal honlapján nyilvánosságra hozott tanulmányok apropóján készült, kiemelten fókuszálva az I. rendű felperes által a Nemzetbiztonsági Hivatal részére készített kommunikációs terv tartalmára, a tanulmányokat figyelemfelhívóan, élesen, sokszor ironikusan kritizálva. Ebben az összefüggésben jelenik meg, további anomáliaként kiemelve a sérelmezett közlés, mely szerint „az NBH imázsának helyreállításán ugyanaz a ... törte magát, amely a ... alá való beszerzése során a párttal együtt keverte bele az NBH-t az ... botrányba.” A cikk ezen része

két linket is megjelöl, amelyekről az ... ügy, az ... és a titkosszolgálat kapcsolatáról készült oknyomozó riport, valamint a ... és ... elleni jogerős elmarasztaló ítéletről szóló korábbi alperesi cikk érhetőek el.

A másodfokú bíróság nem osztotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy ezen cikkek tartalma nem vehető figyelembe a jelen per elbírálása során. Az alperes helytállóan mutatott rá arra, hogy az íráshoz csatolt internetes elérhetőségek melléklétté váltak, azok tartalma a sérelmezett közlés vonatkozásában vizsgálható volt.

Ezt meghaladóan az ... ügy közügynek tekintendő, köztudomású tény, hogy a II. rendű felperes - amellet, hogy az I. rendű felperesi céget vezette - 2010 előtt ... és az, majd ... volt, mint ahogyan az is, hogy az I. rendű felperes, és a Nemzetbiztonsági Hivatal között megbízási szerződéses viszony állt fenn. Köztudomású tény továbbá az is, hogy a II. rendű felperest az ... ügyben - tekintettel arra, hogy a büntetőügy tárgyát képező történések idején az volt - tanúként hallgatták meg.

A sérelmezett közlésnek három pólusa, szereplője van, a felperesek, ..., illetve az A köztük lévő viszonyrendszert a politikai erőterben kell vizsgálni, e vonatkozásban a felperesek közéleti szereplőknek tekintendők.

A cikk egészének szövegkörnyezetére tekintettel a fellebbezéssel érintett közlés az írás két legenyhébb tartalmú mondatrészét tartalmazza, az „alárendel” és a „belekever” szavakat alkalmazva. Ezeket az írás nyilvánvalóan nem elsődleges jelentésükben használta, hanem a felperesek politikai magatartását értékelte, arra utalva, - ahogy arra az elsőfokú bíróság is rámutatott -, hogy az I. rendű felperes tevékenységének következtében keveredett bele az NBH az ... botrányba, illetve tolódott balra a A sérelmezett közlések olyan véleménynyilvánításnak, kritikai észrevételeknek, megállapításoknak minősülnek a felperesek vonatkozásában az ismert köztudomású tények, illetve a cikk által hivatkozott linkeken elérhető írások alapján, azok értékelésével, amelyek sajtó-helyreigazítás alapját nem képezhetik. A kifogásolt közlések egyike sem olyan mellyel kapcsolatban a bizonyíthatósági teszt eredményre vezetne. A közlések nem tartalmazznak kifejezetten a felperesekre vonatkozó, igazolható, vagy cáfolható határozott és konkrét tényállításokat, ezért ezek értékítéletnek minősülnek, melyek bizonyíthatóságáról és igazságtartalmáról nem lehet állást foglalni. Társadalmi, politikai tárgyú vitával kapcsolatos véleménynyilvánítás, bírálat sajtó-helyreigazítás tárgya pedig nem lehet.

A felperesek vonatkozásában megfogalmazott ezen politikai vélemény pedig önkényesnek és minden alapot nélkülözőnek sem tekinthető.

A másodfokú bíróság a perköltség viseléséről a Pp. 239. §-án keresztül is érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése, az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 43. § (1) bekezdés a) pontja, a 46. § (1) bekezdése, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1)-(2) és (5) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2016. október 20.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovács Éva s.k.

Dr. Hercsik Zita s.k.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő